

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Pesamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petlitvsta (72 mm):
za enkrat . . . 13 h
za dvakrat . . . 11 "
za trikrat . . . 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Državni zbor.

Dunaj, 26. nov.

Uradniško ministrstvo.

Ko smo pred štirimi meseci zapuščali zbornico, bile so pač že tedaj jako zmeđene parlamentarne razmere. Vendar nikomur ni prihajalo na misel, najmanje pa gotovo baronu Becku, da ne dočaka vladarjevega jubileja dne 2. grudnia kot ministrski predsednik. Kakor junija meseca 1881, so tudi letos v Pragi nemški dijaki stopili v sprednje straže nemških politikov. Razlika je le ta, da je tedaj grof Taaffe poslal v pokoj češkega cesarskega namestnika barona Webra, sedaj pa je zmagala ulica in strmoglavila koalicijsko ministrstvo. V Avstriji je vse mogoče.

Znani so dogodki z dne 13. novembra. Osemnajst ur so se zastopniki koalicijskih strank prepirali pri baronu Bienenrthu »de rebus omnibus quibusdam aliis« ter proti jutru vračali na domove z velikim političnim mačkom. Takozvane svobodomiselnne stranke hočejo imeti jerohe. Da ustrežejo svojim strankarskim in osebnim težnjam, sprijaznijo se tudi s prikritim absolutizmom. In tako smo dobili začasno uradniško ministrstvo.

Danes je Baron Bienenrth prečital zbrani zbornici svoj program. Kratek je in jasen. Nova vlada noče biti uradniško ministrstvo v navadnem pomenu besede. To že zato ni, ker imajo trije največji narodi v kabinetu zopet svoje zaupnike. Dalje je pa ministrstvo le prehodno, da namreč čimprej ustvari pogoje za novo koalicijsko vlado. V ta namen naj bi nastalo med strankami premirje, dokler vlada ne predloži jezikovnega zakona za Češko. Ker pa ta čas državni ustroj ne more stati, naj parlament državi dovoli šestmesečni proračun, aneksijo Bosne in Hercegovine in pooblastilo za trgovski pogodbi s Srbijo in Rumunijo. Baron Bienenrth opozarja ljudske zastopnike na državne koristi z ozirom na vnanji položaj in ljudske potrebe, katerim ustrežajo načrti ljudskega zavarovanja, podražavljenje novih železnic in večjih prispevkov deželnim financam. Izjava barona Bienenrtha sicer ni iznenadila nikogar, vendar pa napravila dober vtis.

Kakor navadno, se je oglašil poslanec Klofač ter zahteval razpravo o vladni izjavi. So ljudje, ki hočejo vedno in povsod imeti prvo besedo. Ves svet pozna vzroke zadnje ministrske krize. Pozna tudi osebe, ki so dobile rogove. Čemu li torej nositi vodo v Donavo? Sicer pa je prvi nujni predlog, da zbornica takoj dovoli začasni proračun. In v proračunski razpravi more tudi poslanec Klofač olajšati svoje srce in odkriti svetu svoje tajne načrte. Za Klofačev predlog so glasovali le njegovi ožji tovariši, nekaj Rusinov in drugih manjših skupin. Na dnevnem redu sta torej prva nujna predloga, da zbornica dovoli proračunski provizorij in aneksijo Bosne in Hercegovine. Govornikov je vpisanih najmanj za tritedensko razpravo. Pripomnim še, da so danes dr. Šusteršič, dr. Laginja in tovariši vložili nujni predlog: Vlada naj skrbi, da se v sporazumu z zastopniki prebivalstva v Bosni in Hercegovini ustvari temeljni zakon, ki morejo zagotoviti ondi pravo ustavno svobodo in pravice, ter zbornici tudi pojasni svoj dotični program.

Narodna zveza

»Slovenskega kluba« in »Saveza južnih Slavena« je danes ali jutri gotova stvar. Poslanec dr. Šusteršič je včeraj predložil »Slovenskemu klubu« načrt pravil za skupno postopanje obeh klubov, oziroma jugoslovanskih poslancev v važnih političnih in narodnih vprašanjih. Oba kluba ostane samostojna ter si varujeta popolno svobodo v lokalnih, osebnih in zgolj gospodarskih vprašanjih. Imata tudi oba vsak svoje predsedstvo in parlamentarno komisijo. Shajata pa se k skupnim posvetovanjem o vseh drugih važnih zadevah. Z ozirom na vnanje dogodke in sedanje parlamentarne razmere je zblizanje jugoslovanskih državnih poslancev potrebno. Koristno in uspešno pa bode, ako bodo vsi člani »Narodne zveze« lojalno in brez spletkarstva držali disciplino v smislu skupnih sklepov in ukrepov.

Slovenski klub.

Včeraj in danes je imel naš »Slovenski klub« dolgočasne seje, sinoči skoraj do 11. ure. Po dolgi, stvarni in resni razpravi je klub sklenil, da stopi v označeno »Narodno zvezo«. Dalje so posamezni člani tolmačili želje svojih volivnih okrajev. V razgovoru so bili: Podražavljenje idrijske

realke, odkup planin, počasna cenitev škod v posameznih okrajnih glavarstvih vsled toče, povodnji in drugih uim, starostno zavarovanje itd., itd. Vsi sklepi so bili soglasni, da zastavi »Slovenski klub« vse svoje moči za koristi prebivalstva. Vlada je predložila jako važen zakon v varstvo živinorejcev proti živinskim kugam in od gosposke zbornice izpremenjeni melioracijski zakon. »Slovenski klub« takoj stori potrebne korake, da se vsi vladni načrti hitro odkažejo odsekom.

Državne podpore.

Naši poslanci so danes vložili več nujnih predlogov.

Dr. Krek je nujno predlagal, naj se podeli podpora po toči prizadetim kmetom z Dolskega, iz spodnjekaneške, zlatopoljske in krašenske občine, ki so vsled suše itak letošnje leto tako trpeli, da se je pri njih že sedaj znatno znižalo število živine.

Roškar in Pišek sta zahtevala v predlogu, da vlada na Štajerskem živinorejcem preskrbi vsled suše potrebno krmo, ker bi sicer morali živino prodati pod ceno.

Posl. Šuklje je vložil nujni predlog za državno podporo pogorelcem v Božjakovem, posl. dr. Žitnik za pogorce v Suhoriji.

Posl. Gostinčar je vložil 4 predloge za podporo po povodnji oškodovanim krajem: v Planini, vrhniškem okraju, Hotederšici in za po požaru oškodovanim posestnikom v Črnem vrhu pri Idriji.

Slavnostna seja

povodom cesarske vladarske šestdesetletnice bode v soboto popoldne.

Gospodska zbornica.

V gosposki zbornici razlagajo Bienenrthov programni govor tako, da bo naznanjeni program izvelo definitivno uradniško ministrstvo, ako se mu ne posreči dobiti trdne podlage za koalicijo.

Zbornica poslancev razpuščena?

»Narodni Listy« zabeležujejo govorico, razširjeno med poslanci, da vtegne vlada zbornico poslancev razpustiti, ako ista nujnim potom ne reši zasnega proračuna in zakona o aneksiji.

Nadaljni nujni predlogi in interpelacije.

Poslanec dr. Korošec in tovariši predlagajo korake proti depekoraciji južnih dežel vsled suše; nadaljni nujni predlog istega poslanca zahteva nepristransko preiskavo septemberskih izgrediv v Ptuj, Celju in Mariboru ter varstvo življenja in imovine južnoštajerskih Slovencev, zlasti podražavljenje policije v imenovanih mestih.

Poslanec Hribar in tov. so vložili nujni predlog o uradnem poročanju, nadalje o postopanju vojaštva pri ljubljanskih demonstracijah.

Poslanec dr. Rybář je interpeliral o ustanovitvi državne obrtne šole s slovenskim učnim jezikom.

AVSTRO - OGRSKA.

Šole za češke manjšine.

Odposlanstvo čeških poslancev je bilo pri baronu Bienenrthu, ministru-rojaku dr. Začku in pri voditelju naučnega ministrstva pl. Kanžeri ter urgiralo ustanovitve čeških manjšinskih šol in nabavo učilnic. Baron Bienenrth je objubil, da bo o tem danes razpravljal z dr. Začkom, pl. Kanžero in nemškim ministrom-rojakom dr. Schreinerjem. Čehi z uspehom niso zadovoljni in pošljejo danes k ministrskemu predsedniku večjo deputacijo.

Da demonstrirajo zavoljo manjšinskih šol, so češki svobodomiseln dijaki v Pragi sklenili, da se ne udeležijo polaganja temelja za novo češko vseučilišče dne 1. decembra t. l. Dijaštvo priredi ob tej priliki demonstracijski obhod po mestu.

Italijansko vseučilišče.

Pri zadnji ministrski konferenci se je govorilo tudi o italijanskem vseučilišču, ne da bi se o tem definitivno sklepalo. Ministri so za to, da se italijanska pravna fakulteta ustanovi na Dunaju kot neodvisna od univerze.

V češkem taboru.

Danes zboruje parlamentarni odbor češkega kluba. Pričakuje se, da se bodo pri tej priliki poravnala nasprotja med mladočeli in ostalimi češkimi strankami. V tem slučaju tudi dr. Kramář prekliče svoj odstop kot načelnik češkega kluba. — Namesto dr. Začka, ki je postal minister, kandidira češki klub dr. Hrubana za podpredsednika v zbornici poslancev.

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M. (D dalje.)

Niti najmanjša sapica ni pihljala in nobenega drugega glasu ni bilo čuti kakor morje, ki se je pol milje daleč zaganjalo v obrežje in skalovje. Čudno gnijlo je dišalo po sidrišču — kakor duh gnijločega listja in razpadajočega drvja. Opazil sem zdravnika, ki je vohal in vohal kakor človek, ki poskuša slabo jajce.

»Ne vem dosti o zakladu,« je rekel, »toda svojo lasuljo stavim, ako tukaj ni mrzlice!«

Mornarji so se v čolnih zelo vznemirljivo vedli, ko so se pa vrnili nazaj na ladjo, so se kazali naravnost uporne. Postajali so po krovu okoli, godrnjali in se pogovarjali. Najmanjše povelje so vzprejeli s hudobnimi pogledi in neradi ter malomarno izvršili. Celo najbolj poštenu med njimi so bili pokvarjeni po njih, kajti niti enega mornarja ni bilo na krovu, ki bi drugim dajal dober vzgled; jasno je bilo, da je visel nad nami upor kakor nevihte poln oblak.

Vendar nismo bili samo mi od kabinške stranke, ki smo opazili nevarnost.

Dolgi John je imel mnogo opravila in hodil od gruča do gruča ter jih na vse mogoče načine pogovarjal, in kar se tiče njegovega vzgleda, se lahko reče, da nikdo ne bi mogel dajati boljega. Prekosil je celo samega sebe v postrežljivosti in uljudnosti; za vsakogar je imel prijazno besedico. Ako se je izdalo kako povelje, je bil John v trenutku pripravljen izvršiti ga z najbolj veseljem: »Da, da, gospod!« na celem svetu; in kadar ni bilo ničesar opraviti, je prepeval pesem za pesmijo, kakor da bi hotel prikriti nezadovoljnost ostalih.

Med vsemi neugodnimi znamenji tega neprijetnega popoldneva je bila ta očita skrbnost Dolgega Johna najhujša.

V kabini smo imeli posvetovanje. »Gospod,« je rekel kapitan, »ako dam še eno povelje, pride cela ladija nad nas. Vidite, gospod, to je tako. Jaz dobim na svoje povelje surov odgovor, kaj ne. No, ako odgovorim nazaj, je ogenj v strehi, ako pa ne storim tega, bo Silver opazil, da nekaj tiči v tem, in stvar je izdana. Samo enega človeka imamo, na katerega se smemo zanesti.«

»In kdo je to?« je vprašal sodnik.

»Silver, gospod,« je odvrnil kapitan; »on želi ravno tako, kakor vi ali jaz, vse prikriti. Mornarji godrnjajo; on bi jih pa kmalu lahko potolažil, samo ako bi imel priložnost, in jaz nasvetujem, da se mu dá ta prilika. Dajmo mornarjem prost

popoldan, da se lahko podajo na suho. Ako gredo vsi, no, potem bomo ladijo branili. Ako ne gre nobeden, no, potem držimo mi kabino in Bog bode pomagal pravičnici stvari. Ako pa gredo samo nekateri, verjemite mojim besedam, gospod Silver jih pripelje nazaj na ladjo tako pohlevne kakor jagnjeta.«

In tako smo tudi sklenili storiti; vsem zanesljivim možem smo dali nabasane samokrese; Hunterju, Joycu in Redruthu smo vse povedali, in oni so sprejeli te novice z manjšim začudenjem in bolj dobre volje kakor smo pričakovali; nato se je podal kapitan na krov in nagovoril mornarje.

»Fantje,« je rekel, »vroč dan smo imeli danes in vsi smo utrujeni in malo slabe volje. Majhen izlet na suho ne bo nobenemu škodoval — čolni so še vedno v vodi; vzemite jih in kolikor vas hoče iti popoldne na suho, lahko greste. Pol ure pred solnčnim zahodom damo s strelom iz topa znamenje, da se zopet vrnete.«

Mislil, da so ti neumni ljudje mislili, da leže tamkaj kar celi kupi zakladov, da si bodo kar svoje noge polomili nad njimi, kakor hitro le stopijo na suho; kajti v trenutku jih je minula slaba volja in veselo so zavriskali, da je odmevalo daleč naokoli in da so ptice vnovič vzletele in krožile po sidrišču okoli.

Kapitan je bil preveč razumen, da bi jim ostal na potu. V trenutku jim je izginil

izpred oči in pustil Silverju, da uredi izlet, in jaz mislim, da je bilo popolnoma dobro, kar je storil. Ako bi bil ostal dalje na ladiji, se ne bi mogel še dalje delati, kakor da ne razume položaja. Jasno je bilo kakor beli dan, da je bil Silver kapitan in da so bili zelo uporni mornarji, ki jih je imel pred seboj. Kar je bilo poštenih med njimi — in kmalu se je pokazalo, da so tudi taki bili na ladiji — so morali biti zelo abotni. Ali pravzaprav mislim, da je bila resnica ta, da so bili vsi mornarji nezadovoljni vsled vzgleda kolovodij — samo nekateri bolj, drugi manj, in nekaj malega izmed njih, ki so bili v obče dobri ljudje, ni bilo mogoče niti voditi, niti gnati dalje. Boljše je bilo za nas biti leni in se skrivati, nego vzeti ladjo in pomoriti mnogo nedolžnih ljudi.

Naposled je bila družba pripravljena. Šest jih je bilo določenih, da ostanejo na ladiji, ostalih trinajst, všteti Silverja, pa se je vkrcalo.

In sedaj je bilo, ko mi je šinila v glavo prva onih norih misli, ki so toliko storile v našo rešitev. Ako je pustil Silver šest mož na ladiji, je bilo jasno, da naša stranka ni mogla ladije vzeti in braniti; in ker jih je ostalo samo šest, je bilo ravno tako jasno, da kabinska stranka v trenutku ni potrebovala moje pomoči. Kakor bi trenil sem zdrknil z ladije, stopil v sprednji del najbližjega čolna, in skoro v istem trenutku so odrinili.

Glede glasovanja o državnih potrebščinah se češke stranke še niso odločile.

Nemški narodni klub.

Včeraj popoldne bi se imela vršiti plenarna seja nemških svobodomiselnih strank. Seja je bila zadnji hip odpovedana, kar je pripisati opoziciji nemških radikalnih poslancev proti imenovanju dr. Schreinerja nemškimi ministrom. Nemški radikali in Nemci iz Češke zahtevajo, da se reši najprej cela vrsta predhodnih vprašanj, predno se bo razpravljalo o organizacijskem pravilniku nemškega narodnega kluba. Ta vprašanja se tičejo raznih dogodkov zadnjih dni.

Stroge odredbe na jugu.

Vojno ministrstvo je uvedlo na Reki strogo vojaško preiskavo vsega blaga, ki se vozi po morju v Dalmacijo. Ladje smejo blago le sprejemati na podlagi potrdil trgovskega urada. S tem se hoče preprečiti uvoz orožja in streliva v Crno goro.

Strah zaradi vojne na borzah.

Na dunajski borzi so se včeraj širile govorice o neizogibnosti vojne. Vsled tega so vsi kurzi znatno padli. Borzni komisar, ministrski svetnik dr. Pöschl, pa je podal v imenu zunanjega ministrstva izjavo, da so vse vznemirjajoče vesti do cela neosnovane in da se politični položaj ni poslabšal. Tudi je dementiral vest, da bi bil veleposlanik mejni grof Pallavicini že zapustil Carigrad.

Na borzi v Budimpešti so uradno dementirali vest, da Avstrija mobilizira in vest o upadu oboroženih band.

SRBIJA.

Zarota proti avstro-ogrskega poslaniku.

V Zemunu je bila dne 25. t. m. razširjena vest, da so Srbi pognali poslaništvo v Beogradu v zrak. Ta vest ni resnična, pač pa se uradno trdi, da hočejo Srbi poslanika Forgacha umoriti, da bi s tako zaroto stranka za boj izzvala konflikt z Avstroogrske.

Srbske zahteve.

Zunanji minister dr. Milovanović se je 25. t. m. vrnil v Beograd. Napovedan je ministrski svet, ki se bo bavil z odškodninami, ki jih Srbija zahteva glede aneksije. Srbija hoče, da sta Bosna in Hercegovina avtonomni, četudi ne pod srbskim ali črnogorskim guvernerjem, — ali pa, da se ji odstopi toliko zemljišča, da bo imela zvez z morjem. V najslabšem slučaju bi se pa Srbija zadovoljila tudi z drugimi kompenzacijami na gospodarskem polju. Javno mnenje seveda s tem ne bi bilo zadovoljno. Srbija hoče počakati, da se odloči, ali bo mednarodna konferenca sklicana ali ne. Če bi ne bila, je vojna neizogibna. Do sklicanja konference ne bo Srbija ničesar storila, kar bi zamoglo izzvati vojno, a dosedanjih korakov glede na oborožbe ne prekliče.

Ruski denar in darovi.

Ruska banka je posodila Srbiji dva milijona rubljev, in sicer na eno leto. — Dva belgradska milijonarja sta stavila vladi na razpolago vsaki en milijon dinarjev za bande v Bosni in Hercegovini.

Bolezen kralja Petra.

Vkljub uradnemu dementiju pišejo vsi belgradski listi, da je kralj Peter zbolel na ledvicah in da leži.

ČRNAGORA.

Prebivalstvo zahteva vojno.

V Črnigori silno vré. Javno mnenje zahteva vojno, kar je večinoma pripisati gospodarskim stiskam. Knez Nikola pomirjuje, ker se je s Srbijo dogovoril, da obe sosedni počkata balkansko konferenco. Med tem pa se nadaljuje oboroževanje.

Izjava kneza Nikole.

Črnogorski knez je izjavil zastopniku »Matina«, da Črnogorci ne morejo razumeti, da se jim trga iz rok, kar jim gre. Pred 30 leti so Črnogorci prelili potoke krvi za svobodo Bosne in Hercegovine, ki sta posejani s črnogorskimi grobovi. Knez zaupa ukrepom konference.

VIHAR V BOLGARSKEM SOBRANJU.

V seji sobranja dne 25. t. m. so opozicijski agrarci prvič burno nastopili proti vladi. Neki govornik ji je očital, da ni porabila makedonskega podpornega zaklada v namenjeno svrhu. Notranji minister je to očitiranje odločno zavrnil ter zahteval, da se dotičnika izključi. Nastala je velika praska, in agrarci so demonstrativno zapustili zborovalnico.

VSTAJA NA OTOKU HAITI.

Iz New Yorka poročajo: Državni tajnik za vojsko je izjavil zastopnikom tiska, da bo zvezna vlada z oboroženo silo nastopila za varstvo prebivalstva na otoku Haiti, ako bi revolucionarno gibanje ne ponehalo.

Dnevne novice.

+ **Usiljivi Hribar.** Ljubljanski župan Ivan Hribar razposilja sedaj okoli županov vabila, naj pridejo dne 2. decembra v Ljubljano k odkritju cesarjevega spomenika. Naši župani se na Hribarjeva vabila ne bodo odzivali, ker uredi vsaka občina zase cesarjevo proslavo po šolah, po cerkvah, po občinskih uradih in bi bilo jako neumestno, da bi ravno 2. decembra našel občini bili odsotni iz svojih občin. Toliko takta, kakor g. Ivan Hribar sebi pripisuje, prepričan, da on kot župan mora biti navzoč pri cesarski slavnosti v Ljubljani, mora pač pripisavati tudi našim županom. Kaj bi ljubljanski župan rekel, če bi ga vsak drugih županov povabil na cesarsko slavnost v svoji občini?

+ **Kje so slovenski akademiki?** Ko so slovenski listi označili javnosti, da se namerava zadati z nameščenjem nemškega učenjaka na najvažnejši slovanski stolici dunajskega vseučilišča naravnost nečuvna krivica ne le slovenskim in slovanskim učenjakom, temveč celemu Slovanstvu v Avstriji, smo pričakovali, da bodo stopili vsi slovenski in slovanski akademiki v javnost in zahtevali pravice. Imenovanje nemškega učenjaka na to stolico zahteva največjega odpora vseh merodajnih krogov, slovanskih poslancev in zlasti akademičnih krogov. Kakor zvezde se bleste v vrsti avstrijskih učenjakov Kopitar, Miklošič in Jagić, ki so priborili stolici na Dunaju prvenstvo, da je proslula po celem svetu in zlasti med evropskimi učenjaki. Sedaj ko se gre za to, da bi nadaljevali započeto delo strokovnjaki slovanski, katerih imamo na izbiro, je merodajna za poklicane kroge dunajskega vseučilišča le politična strast; nestrpni furor teutonicus je preslepil tako učenjake dunajskega vseučilišča, da so sklenili predlagati edino le Nemca Bernekerja na to velevažno mesto, češ, da mora priti maščevanje za izgredo v Ljubljani in v Pragi. Jasno je pač tudi, da Nemec Berneker, če je tudi še tak strokovnjak, ne more uspešno delovati kot profesor, če ne razume raznih slovanskih jezikov. Ti dve točki pač najbolj utemeljuje naš poziv, da zasluži taka nakana najodločnejšega odpora od strani slovanskih poslancev in zlasti akademikov. Čuditi se pa moramo, da se gospodje visokošolci, ki so lansko leto s tako vne-
sli v ogenj za nemškega profesorja Wahrunda, sedaj za to vprašanje niti ne zmenijo. Upamo, da bodo naše vrstice odprle še v zadnjem trenutku poslancem in visokošolcem oči, da zastavijo ves svoj vpliv, da se ne izvrši ta nečuvni napad na biser slovanske znanosti.

+ **Nadškof dr. Stadler tajni svetnik.** Cesar je imenoval voditelja deputacije bosenskih katolikov, nadškofa dr. Stadlerja tajnim svetnikom.

— **Za sklad S. L. S.** Dvorni svetnik Šuklje, deželni glavar 91 K, dr. Ivan Šusteršič, državni poslanec 120 K.

— **Deželni zbor hrvatski** bo neki sklican še letos k zasedanju. Kakor poročajo »Novosti«, je baron Rauch pripravljen k temu pod pogojem, da deželni zbor dovoli proračun; takoj na to da bi predložil volivno reformo. »Hrvatska« pripominja k temu, da se baron Rauch in njegova zvita klika jako motita, ako mislita, da bo večina sedla na ta lim. Večina ne bo hotela najprej sankcionirati nezakonitosti, da bi se ji potem predložila volivna reforma.

— **Pasji kontumac in Čobalov shod na Mediji.** To dvojce se je oznanilo prejšnjo nedeljo Podšentjurjem ljudem idočim od dopoldanske službe božje. Vzelo se je na blagohotno znanje. Toda kako? »Psom bomo že dali torbe na gobce ali jih privezali«, so rekli ljudje, »na Čobalov shod pa ne gremo«. Verni Čobalov lakaj je stal ob cesti in vabil mimoidoče naj gredo v Čobalov vinograd, ljudje so pa bili trmoglavi. Posrečilo se je vendar nabrati dobri dve desetorici zborovalcev s Čobalovimi trabanti vred. Čobal jih je tolažil, da je »slabo vreme«. Je pač prava soc. demokratska smola! Shod je bil napovedan ob osmih po jutranji maši (poglejte jih, kako so soc. demokrati klerikalni, treba to povedati Kristanu). Tako, si je mislil Čobal, jih bo mnogo šlo delati v moj vinograd. Nesreča pa je hotela, da je bila služba božja ob desetih namesto zjutraj. In zato je bilo »slabo vreme«. Videč, da je stvar zgubljena, je na kratko priporočal svojo kandidaturu in hitel v Kotredež nadejaje se, da bo tam »lepše vreme«. Z veseljem srcem pa najbrž ne more iti nikoli Čobal v Kotredež, če pomisli, kako je bilo tudi tam »slabo vreme« pred nedavnim časom. Da, celo huda ura je bila in vihar, ki je pometal vse soc. demokratske misleče odbornike z županom na čelu iz občinskega odbora. Tako se Čobal še najbolje počuti v svojem pašaliku na Lokah in v Kisovcu, tam je on svojim dičnim paša Čobal. Kamorkoli se drugam obrne je »slabo vreme«. Jesen je v deželi in pod zimo gre.

Zato ni čuda, da je »slabo vreme«. Najbrže kaže soc. demokratski barometer za mesec december tudi zelo »slabo vreme«. Kakor je videti bodo zamedeni, da Čobal ne bo mogel priti v Ljubljano v deželni zbor. Tako pri nas Podšentjurjem dogodki, kakor so napoved pasjega kontumaca in Čobalov shod, razbujajo javnost, kadar je »slabo vreme«.

— **Veleizdajstva** je obtožen urednik »Risorgimenta« v Zadru, dr. Božič, ker je ob zadnjih demonstracijah klical: »Živela Italija!« V katerem kolenu je neki dr. Božič v sorodstvu z Italijani?

— **Pasivna rezistenca na praškem višjem deželnem sodišču.** Pravni praktičanti praškega nadsodišča prično te dni s pasivno rezistenco, ako se jim ne izboljša gmotno stanje.

— **Jubilejske dopisnice** se bodo dne 2. decembra pečatile z novim posebno za to slavlje 60letnega vladanja presv. cesarja Fran Josipa I. po načrtu prof. Kolomana Moser izdelanim dnevnim pečatom, in sicer v rdeči barvi. Stranke smejo že sedaj oddati take dopisnice pri glavni pošti v Ljubljani, a pečatenje se ne sme vršiti pred 2. decembrom t. l. Vsak napiše lahko naslov na jubilejno dopisnico ali pa če hoče več dopisnic prepečatiti, da jih spravi v zavitek, katerega mora opremiti z naslovom in potrebnimi znamkami. Sedaj je lepa prilika, da si vsakdo omisli lep in trajen spomin na to redko slavlje, ker se jubilejne dopisnice dobe pri vsakem poštne uradu in tudi v trafikah.

— **Dva vojaka se ustrelila.** Iz Gorice poročajo: Ustrelil se je v srce vojak Jakob Napotnik pri goriškem domobranskem polku, doma iz Slovenjagradca na Štajerskem, baje iz strahu pred kaznijo. — Ustrelil se je v prsi vojak 47. pešpolka Emil Ferš iz Maribora; umirajočega so prenesli v bolnišnico.

— **Avtomobilske vožnje Poreč-Pazin** so ustavljene. Menda jih prihodnji mesec zopet uvedejo z novimi vozili. Ako bi jih ljudstvo še vedno napadalo, pošljejo v razne vasi vojaštvo na stroške dotičnih občin.

— **Tržaško porotno sodišče** je dne 25. t. m. obsodilo 30 let staro Marijo Sardoch iz Trsta, ki je izvabila raznim tvrdkam in osebam zlatnine v vrednosti 1312 kron pod pretvezo, da jih bo prodala, potem pa te reči zastavila in zastavila tudi zastavne liste, — v sedem mesecev ječe.

— **Zavod sv. Nikolaja v Trstu.** Via Farneto 18, zavetišče za brezposelna dekleta, razposilja: V proslavo cesarjeve 50letnice revnim in bednim v pomoč in varstvo ustanovil se je pred desetimi leti zavod sv. Nikolaja. Brez posvetnega bogastva, a trdno zaupajoč v blaga srca človekoljubov in domoljubov, začele smo težko delo. Bil je to mal neznaten člen v veliki verigi, ki spaja človečanstvo celo k skupni pomoči revnemu in slabemu, kajti ko trka v hudi uri ubogo bitje na naša vrata, ne vprašamo tedaj po stanu in premoženju. Trudnim in bednim so odprta naša vrata na stežaj! Tu najde brezposelno deklet brezplačno stanovanje, ceno hrano ter pouka in za življenje potrebnih navodil. V imenu Vaše lastne krvi, ki se je napotila daleč v svet, brez sredstev, brez podpore in pomoči, prosimo Vas, pomagajte nam s kako podporo, da nam bo mogoče nadaljevati zapričeto veliko človekoljubno delo. Število deklet, ki so našla zavetišče v tem zavodu, prekoračilo je 12.000. Pač ogromno število za naš mali narod in za naše skromne razmere. Če smo jih rešile med temi 100 telesnega in duševnega propada, tedaj je opravičena prošnja za obstojo in podporo tako eminentno ljudomile naprave. Osobito letošnje jubilejno leto naj nam odpre Vaše srce in Vaše roke!

— **Novomeško državno pravdnštvo** je kazensko postopanje proti demonstrantom zavoljo hudodelstva po § 98. k. zak., ustavilo. Napisalo se je par kil popirja, zaslislalo čez dvajset prič, vtaknilo za 50 ur pet demonstrantov v preiskovalni zapor, sedaj je pa konec.

— **Demonstracija v gledališču.** V Gorico je prišla nemška gledališka družba iz Berolina, ki predstavlja Ibsenova dela. Sinoči se je imela vršiti prva predstava v mestnem gledališču. Gledališče je bilo polno. Ko se je dvignil zastor, so začeli kričati laški kričači na galeriji: »Evviva l' università italiana a Trieste! abbasso il governo« itd., potem so začeli peti »patriotične pesmi«, kričali so tudi »abbasso i gnocchi!« ter razbijali. Igralci so skušali večkrat pričeti z igro, pa ni šlo. Tudi ni pomagalo, da je neki igralec postavil na oder mestno zastavo, kraval je trajal četrtr ure; najprvo so demonstrirali samo na galeriji, kjer so komandirali Šapla, Marcuzzi in drugi taki tiči, potem je priletel Šapla v pritličje ter nagnal tam stoječe, da so morali kričati. Navzoč je bil dvorni svetnik Attems, ki je pa kmalu izginil, policaj pa je začel izpraznjevati galerijo. Častniki in drugi so odšli iz gledališča.

družba je vračala vstopnino. Krika in vika je bilo še dosti okoli gledališča, potem je bil konec. Demonstrantje so kričali tudi »Evviva Italia!«

— **Imenovan** je za višjega finančnega svetnika v Inomost g. Abdon Šusteršič, brat g. dr. Ivana Šusteršiča.

— **Imenovan** je narednik 17. pešpolka g. Ivan Persič za kancelista pri gozdnem ravnateljstvu.

— **Izselniško vprašanje** je stopilo zopet v akuten stadij. Dasi ameriška kriza še davno ni popolnoma premagana in je priložnost za delo še jako omejena, vendar so izselniški agentje znali že zopet razburkati izselniško gibanje z vso silo. Izselniški parniki se zopet dubkoma polnijo z živim blagom, ki ga Amerika potrebuje v svoji gonji za dolarjem, naša slovenska zemlja pa bo zastoni čakala roki, ki bi jo obdelala. Že sedaj na vseh koncih in krajih pomanjkuje kmečkih delavskih moči — kaj bo šele prihodnje leto, ako se izseljevanje na kak način ne ustavi ali vsaj omeji. Pa ko bi Amerika vsaj res kaj koristila našemu ljudstvu — vsaj tistim, ki se izselijo. A temu ni tako. Morda naši ljudje tam nekoliko boljše žive, dokler so še pri moči, da garajo za ameriške milijarderje, tuintam si kdo tudi denarno opomore, a velika večina propade duševno in telesno ter se izgubi v Ameriki kakor kaplja v morju brez koristi zase in za druge. Kolika pa je škoda, ki jo trpi vsled izseljevanja naš skupni narod, se dá težko izračunati; gotovo pa te škode niti z daleka ne poravnajo ameriški dolari, ki jih naši ljudje pošiljajo v domovino. Pomislimo samo na to, da izseljevanje uničuje družinsko življenje, ki je glavna opora vsakega naroda. Zato pa: ljudski prijatelji pozor!

— **Detomorilka oproščena.** Porotno sodišče v Trstu je včeraj oprostilo 23 let staro Virginijo Danelotti, kuharico iz Červiniana, ki je bila obtožena detomora, ker je 26. maja t. l. v luteranski cerkvi v Trstu odložila novorojenčka, ki je potem umrl v bolnišnici. Porotniki so potrdili vprašanje, da se je pregrešila proti varnosti življenja vsled duševne zmedenosti.

— **Roditeljski sestanek v Krškem.** Krško učiteljsko priredi v nedeljo, dne 29. t. m., ob 10. uri dopoldne v telovadnici meščanske šole v Krškem 8. roditeljski sestanek, ki je pristopen vsem odraščelim. Spored: 1. Vzgojno predavanje: M. Hočevar: Kazni in pohvale doma in v šoli. 2. Poljudno poučno z mnogimi skioptičnimi slikami združeno predavanje: Lj. Stasny: Cesar Franc Jožef I.

Izpred sodišču.

Demonstracije pred sodiščem.

Danes je bil pred okrajnim sodiščem v Ljubljani obsojen **Alojzij Trošt** v 24 ur zapore. Obtožen je bil, da je na orožnika Goloviča upil »Fej« in pljunil predenj. Trošta ni bilo k obravnavi.

Ljudevit Vagaja, filozof, je ovađen po policijskem stražniku Jakobu Kržanu, da je 19. septembra ob pol 10. uri zvečer na Francovem nabrežju demonstriral s kakimi 40 osebami. Vsak opomin je bil zastoj, da naj se odstranijo. Stražnik Orehek je hotel aretovati glavnega kričača. Vagaja se je vmešaval v aretacijo z drugimi in izjavil, da se bo proti postopanju stražnika pritožil. Obtoženi izjavlja, da je res rekel, naj fanta aretira, ker ga je surovo tresel za vrat. Obtoženec je rekel stražniku: »Aretujte fanta, če je kaj naredil, a ne treste ga za vrat.« Obtoženec izpove, da je prišel slučajno zraven in ravno videl, kako je stražnik Orehek prijel dotičnega za vrat in ga tresel. »Zato sem rekel, da se pritožim.« Prečitata se izpovedbi stražnika Jakoba Kržana in Martina Orehka. Kržan je videl stražnika Orehka v živahnem razgovoru z Vagajo. Vprašal je Orehka, kaj da je in ta mu je povedal, da je prijel enega kričača iz gruč, da se je pa Vagaja vmešaval vmes, da je tudi Vagaja pri tem stopil k njemu, ki ga je za številko vprašal in dejal, da se bo pritožil. Vagaju je rekel, naj gre takoj na magistrat. Vagaja je šel z njim, ne da bi se kaj zoperstavljal. Stražnik Orehek je izpovedal enako pri ovadbi. — Obtoženec: Stražnik je skočil na fanta, ga zgrabil za vrat in ga tresel. — Dr. Šavnik: Naj se zasliši še priča Kotlovšek, ki bo potrdil, kar izpove obtoženec in da je pač bil obtoženec ogorčen, ko je videl, kako je prijel dečka stražnik za vrat. — Dr. Neuberger: Nepotrebno je, da se zasliši še ena priča. Nekje je vendar moral stražnik prijeti fanta. Bilo je zvečer. Nekam ga je moral prijeti. Predlaga, naj se obtoženec kaznuje. — Sodnik, deželnosodni svetnik Potrato, obsodi Vagajo v 5 kron denarne globe, oziroma v dvamajsturni zapor. — Dr. Neuberger: Prijavim vzklik zaradi prenizke kazni! — Dr. Šavnik: Jaz pa zaradi krivdoreka!

trgovec z vinom na Laverci pri Ljubljani.

Za kron 36.—

zimska sukna
suknena obleka
pelerina zastonj.

dobi se:

posamezne hlače
modni telovnik

Za odjemalce na debelo
čam dolge pelerine, zimske jopice
in klobuke z velikim popustom.

Angleško skladišče oblek,

O. BERNATOVIĆ,

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Štev. 35036

Razglasilo.

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane je v svoji javni seji dne 19. majnika 1908 sklenil proslaviti 2. december t. l. kot dan **vladarske 60letnice** **Nj. veličanstva cesarja Franca Jožefa I.**, v občini po naslednjem sporedu: 1. Splošno izobešanje zastav 2. Ob 7. zjutraj naznani 21 strelav z Grada, da je napočil jubilejski dan; 3. Ob isti uri je budnica „Društvene godbe“ po mestu; 4. Opoludne sproži se zopet 21 topnih strelav z Grada; ob istem času ima občinski svet slavnostno sejo; 5. Zvečer (začetek ob 7.) splošna razsvetljava in mirozov „Društvene godbe“. To se daje ljubljanskemu prebivalstvu na znanje.

Mestni magistrat ljubljanski

3115 1-1

dne 3. novembra 1908.

Mesto posebnega obvestila.

3120 1-1

Sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, globoko vdani v sveto voljo
Božjo, naznanjamo, da je Bogu Stvar-
niku dopadlo k Sebi poklicati našega
predobrega očeta, gospoda

Matija Knavs

ki je dne 26. t. m. ob 1. uri zjutraj,
65 let star, previden s sv. zakramenti
za umirajoče, mirno v Gospodu za-
spal.

Pogreb bo v soboto ob 9. uri
zjutraj iz hiše žalosti na Hribu št. 41.
na pokopališče sv. Barbare na Tabru.
Predraga pokojnika priporo-
čamo v pobožno molitev!

Loški potok, 26. novembra 1908.
Franca, žena: — **Dr. Fr. Knavs**,
Alojzij, sinova: — **Ivanka Bam-**
bič, hči.

Vsak torek
v kavarni Leon
koncert
sesteta na lok.

Začetek od pol 10. Vstop prost.

Vsak dan
celo noč odprto!

Za obilen obisk se priporočata
2965 velespoštovanjem 10—5

Leo in Fani Pogačnik.

Paulus-briket

najboljši šlezjski premog stisnjen v kocke, 8000
kalorij kurilne izbornosti. Kurjenje sob in štedilnikov
priprosto kakor z navadnim premogom, le da je
hitreje, bolje in dalje trajajoče.

Bohemia-premog

kosovnik in orehovnik, najboljša vrste, brez prahu,
brez kamenja, presejan in izbran, 5000 kalorij, tedaj
brez konkurence. Pošilja se točno tudi izven Ljubljane,
briket brez opazanja. Priporoča samozalagar **Josip**
Paulin, glavna zaloga premoga v Ljubljani, **Nova**
3055 **ulica št. 3.** (.)

Nova elegantna
hišna oprava

se ceno proda in sicer za spalno in
jedilno sobo.

Ogleda se lahko od 3 do 4 popoldne
na Ambrozevem trgu šte. 3 (bivša cukrarna)
pritično na desno. 3124 3-1

Ženitbena ponudba.

Mlad mož, ki si išče dobro gospodinjo za tovarišico,
ki bi z dobrim in cenanim nakupom znala varčevati
v gospodinjstvu, najde tako med onimi damami, ki
krijejo svoje potrebščine, barhanta, platna, damasta,
tkanin, namiznih prtov itd. edinole pri solidni turčki,
kakršna je **Bratje Hrejsar, Dobruška št. 9117 (Češko)**.
Če hočete biti dobre gospodinjke, naročite si 6 kosov
rjuh I^a, v velikosti 150/200 cm za samo K 14.30, katere
vas bodo zaradi nizke cene in odlične kakovosti go-
tovo popolnoma zadovoljile. Uzorci skupnega bomba-
žastega in platnenega blaga franko.

2245 2

Podružnice
Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

priporoča promese na drž. srečke l. 1864., cele po K 22—
polovice „ „ 12— k 1/12 gl. dobiček K 300.000

sprejema vloge na knjižice in
na tekoči račun po čistih

1/2 0/0

Podružnice
Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Ustanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
št. 210.

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana, Wolfave ulice šte. 12, Ljubljana

Priporoča slavnemu občinstvu in spošto-
vanim gostilničarjem svoje izborna

marčno pivo

v sodcih in
steklenicah